

românești, fiind tot timpul în conflict nu numai cu turcii sau cu alți dușmani din afară, dar și cu voievodul și boierii țării, erau nevoiți să se ascundă prin păduri; codrul a devenit casa și patria voinicilor. Iată de ce eroii baladelor sînt nedespărțiți de codru, socotind natura prietenul lor cel mai credincios; iată de ce natura ocupă un loc așa de mare în balada populară românească. Natura simte frumusețea cîntecului voinicesc:

« Munții că răsun,
Șoimii se adun,
Codrii se trezesc,

Frunzele șoptesc,
Stelele clipeșc
Și-n cale se-opresc !»

(Mihu Copilul) ⁵⁶.

Moartea voinicului zguduie întreaga natură:

« Codrul se cutremura,
Ulmi și brazi se clătina,
Fagi și paltini se pleca

Fruntea de i-o răcorea,
Mina de i-o săruta
Și cu freamăt îl plîngea »

(Toma Alimoeș) ⁵⁷.

Nici după moarte voinicul nu vrea să se despartă de natură; iată ultima dorință a lui Toma Alimoeș:

« Sapă-mi groapă din picior
Și-mi așterne finișor,
Iar la cap și la picioare

Pune-mi, pune-mi cîte-o floare,
La cap floare de bujor,
Să mi-o ia mîndra cu dor »

(Toma Alimoeș) ⁵⁸.

* * *

În urma unei analize generale a bîlinei și baladei, am putut găsi unele elemente comune privind, mai ales, tematica, conținutul de idei sau forma artistică. Cauzele acestor elemente comune, după cum s-a arătat, pot fi diferite; ele se referă sau la elemente general-umane, a căror apariție se poate explica prin existența însușirilor general-umane, sau au un alt caracter. Existența acestora din urmă poate fi explicată prin una sau alta din cauzele enumerate la începutul lucrării.

După cum s-a putut urmări, și eroii romîni, ca și bogatirii, luptă împotriva năvălirii tătarilor sau împotriva turcilor; și unii și alții săvîrșesc fapte de vitejie la Țarigrad; teme comune, procedee artistice comune, asemănare în conținutul de idei — toate aceste elemente apropie balada populară românească de eposul popular rus. Cu toate acestea, în eposul celor două popoare nu vom întîlni eroi sau subiecte comune, ceea ce exclude posibilitatea unei influențe directe sau a unui contact nemijlocit. Eposul popular rus și baladele populare românești sînt fenomene de sine stătătoare, care au apărut și s-au dezvoltat independent unul de altul, însă care au unele elemente comune datorită condițiilor social-istorice asemănătoare, în care au trăit și s-au dezvoltat cele două popoare.

Deosebirea esențială dintre bîline și baladele populare românești constă în proporția narațiunii epice. Pornind dela gruparea bîlinelor în jurul cetăților Kievului și Novgorodului, ținînd seama de faptul că majoritatea bîlinelor sînt legate între ele prin existența acelorași eroi, prin unitatea

⁵⁶ Vasile Alecsandri, *Poesii populare ale Romînilor*, București, 1866, p. 66.

⁵⁷ G. Dem. Teodorescu, *Poezii populare*, Editura Tineretului, 1957, p. 96.

⁵⁸ *Ibidem*, 1957, p. 94.